

jaar
verslag
2014

Inhoud

Voorwoord 3

Cultuurmenu

Inleiding 5

1 Samenvatting Cultuurmenu 2014 5

2 Organisatie 6

3 Uitvoering 6

3.1 Aantal deelnemers 6

3.2 Werkplan Cultuurmenu 6

3.3 Deelname van de scholen per jaar, per wijk 7

3.4 Busvervoer en roostersysteem 11

3.5 Twee menu's 11

3.6 Montessorischolen 12

3.7 Public Relations 13

3.8 Twee nieuwe menu's en de doorgaande leerlijn 'Kennismaken met cultureel erfgoed' 13

3.9 Financiering 18

4 Evaluatieonderzoek schooljaar 2013-2014 20

4.1 Organisatie onderzoek 20

4.2 Aandachtspunten uit het evaluatierapport 2013-2014 voor de toekomst 21

4.3 Evaluatiemethode 22

4.4 Busvervoer 22

4.5 Digitaal aanbieden lesmateriaal (prikbordblad) 23

4.5 Over de inhoud van de cultuurmenulesen 23

5 Toekomst Cultuurmenu 24

5.1 Doelstellingen Cultuurmenu 24

5.2 De twee menu's, nieuwe cultuurmenulesen 2014-2015 en verder 24

5.3 Verdieping van leerlijn 'Kennismaken met cultureel erfgoed' 25

5.4 De gelaagdheid in de cultuurmenulesen nog even op een rij 25

5.5 Vakken en bijbehorende kerndoelen waar cultuurmenulesen op aansluiten 26

5.6 Montessorischolen 26

5.7 Uitbreiding naar voortgezet onderwijs 27

5.8 CultuurSchakel en Cultuurmenu 27

Samenstelling bestuur Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea

G.W.B. van Nooten, voorzitter

J.A. Smit, secretaris

R.P. Heidt, penningmeester

F. E. van der Schoot, lid

F.E.H. Visser, lid

Het bestuur heeft in 2014 regelmatig vergaderd.

Projectenbureau Haagse Musea

Het bureau is gevestigd in het Museongebouw, Stadhouderslaan 37, 2517 HV Den Haag.

De leiding van het Projectenbureau Haagse Musea is in handen van mevr. A.M. Bal.

Voorwoord

Het bestuur van Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea biedt u hierbij het jaarverslag 2014 aan. De stichting is opgericht op 1 juli 2009 en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder nummer 27347650.

Met ingang van 1 januari 2010 zet deze stichting de activiteiten voort die voorheen door de vereniging Haags Museum Platform werden uitgevoerd. De stichting heeft als doel het dienen van de collectieve belangen van musea in de regio Haaglanden in de breedste zin.

Als overlegorgaan voor de directies van musea werd per 1 juli 2009 eveneens een stichting opgericht Stichting Directieoverleg Haagse Musea. Deze stichting is uitsluitend opgericht voor het stimuleren van regulier overleg tussen de directies van de Haagse musea om een optimale behartiging van de gezamenlijke belangen te bevorderen. Initiatieven voortkomend uit het Directieoverleg worden veelal geconcretiseerd door de Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea.

Ondanks het huidige economische klimaat is het ook voor 2014 weer gelukt de activiteiten van de stichting sluitend te financieren.. Deze activiteiten van de stichting worden voor een zeer belangrijk deel mogelijk gemaakt door tal van fondsen en sponsors. Wij zijn hen allen dank verschuldigd voor deze ondersteuning. Dit mede namens allen die deelnemen aan de activiteiten die door de stichting worden georganiseerd. Met ingang van 2014 worden de activiteiten van de stichting (in het bijzonder het Cultuurmenu) niet meer structureel gefinancierd door de Gemeente Den Haag.

Tenslotte zijn wij een woord van dank verschuldigd aan allen die een grote inzet leveren bij de totstandkoming van onze activiteiten, in het bijzonder aan Sandra Bal onder wiens leiding het Projectenbureau Haagse Musea van de stichting functioneert.

G.W.B. van Nooten,

Voorzitter

Cultuurmenu

Inleiding

Het Cultuurmenu is een programma van de Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea. Het bestaat uit erfgoed/museumlessen voor groep 1 tot en met groep 8 van het primair onderwijs in Den Haag. Deze lessen volgen een doorlopende leerlijn en vinden plaats in Haagse erfgoedinstellingen. Ter voorbereiding en verwerking van de lessen wordt lesmateriaal voor op school verzorgd. Elk jaar bezoekt een leerling een andere erfgoedinstelling. Aan het eind van de basisschoolperiode heeft een leerling kennisgemaakt met de grote verscheidenheid aan erfgoedinstellingen in Den Haag en met diverse aspecten van het cultureel erfgoed in zijn/haar stad. Hiermee wordt sinds jaren een bijdrage geleverd aan een goede basis voor cultuureducatie.

Achtergrondinformatie over het Cultuurmenu wordt gegeven op de website www.cultuurmenu.nl, in het meerjarenbeleidsplan 2013-2016, de brochure van het Cultuurmenu voor het primair onderwijs 2013-2014 en 2014-2015 en de jaarverslagen. De stukken zijn op te vragen via het Projectenbureau Haagse Musea, tel. 070-3381458, e-mail secretariaat@projectenbureauhm.nl

1 Samenvatting Cultuurmenu 2014

In 2014 hebben 84 scholen meegedaan aan het Cultuurmenu, een school meer dan in het vorige schooljaar. In totaal hebben 25.214 leerlingen in dit kalenderjaar aan het Cultuurmenu deelgenomen.

Het totaal is gebaseerd op het gemiddelde van het aantal leerlingen in het schooljaar 2013-2014 en 2014-2015.

Het aanbod van de lessen van de 19 erfgoedinstellingen die meedoen in de schooljaren 2013-2014 en 2014-2015 zijn verdeeld in twee menu's. De scholen kunnen bij inschrijving een voorkeur uitspreken voor één van de twee menu's. De menu's zijn evenwichtig samengesteld wat betreft het soort erfgoedinstelling en het lesaanbod. Het schooljaar 2014-2015 is de doorlopende leerlijn 'Kennismaken met cultureel erfgoed' opgenomen in het lesaanbod. De Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea is zeer verheugd over de bijdragen van de financiële ondersteuners. Verschillende organisaties doen al jaren mee en laten hiermee zien vertrouwen te hebben in het Cultuurmenu. Dankzij de financiële bijdrage van deze organisaties kan het Cultuurmenu haar doelstelling nog steeds uitvoeren ondanks alle veranderingen die in het culturele veld plaatsvinden

2 Organisatie

De projectleider van het Cultuurmenu, werkt intensief samen met de Werkgroep Educatie van de Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea en legt verantwoording af aan het bestuur.

De Werkgroep Educatie komt onder voorzitterschap van Jeannette Smit (bestuurslid en adjunct-directeur van het Letterkundig Museum/ Kinderboekenmuseum) tweemaandelijks bij elkaar. In deze werkgroep participeren de educatieve afdelingen van de 19 erfgoedinstellingen die meedoen aan het Cultuurmenu.

Museumplan VOF is als externe partner bij het Cultuurmenu betrokken voor de samenstelling van de roosters voor de erfgoedinstellingen, de scholen en het busvervoer. Zij zorgen voor de logistieke organisatie. Museumplan VOF werkt nauw samen met de projectleider van het Cultuurmenu.

Om de communicatielijnen vlot te laten verlopen tussen de scholen, de erfgoedinstellingen en de busmaatschappij is er een speciale hotline voor acute zaken en een speciaal e-mailadres voor de roosterzaken ingesteld.

De roosters voor de 19 erfgoedinstellingen en de scholen staan online.

3 Uitvoering

3.1 Aantal deelnemers

In het kalenderjaar 2014 deden in totaal 84 scholen met 25.214 leerlingen mee aan het Cultuurmenu (het gemiddelde van de twee hieronder genoemde schooljaren).

Voor het schooljaar 2013-2014 staan 83 scholen ingeschreven.

Voor het schooljaar 2014-2015 staan 84 scholen ingeschreven.

3.2 Werkplan Cultuurmenu

Basis voor het Cultuurmenu van 2014 was het Meerjarenbeleidsplan 2013-2016 en de begroting voor 2014.

3.3 Deelname van de scholen per jaar, per wijk

X	Gestart in 2007-2008
X	Gestart in 2008-2009
X	Gestart in 2009-2010
X	Gestart in 2010-2011
X	Gestart in 2011-2012
X	Gestart in 2012-2013
X	Gestart in 2013-2014
X	Gestart in 2014-2015

School	Soort onderwijs	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Centrum									
Al Qoeba basisschool	Islamitisch	X	X	X	X	X	X	X	X
Archipel	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X
Het Galjoen	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X
Meester Schabergschool	Protestants-christelijk	X	X	X	X	X	X	X	X
Startpunt [1]	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X
Willemspark	Algemeen bijzonder	X	X	X	X	X	X		
Yunus Emre	Islamitisch	X	X	X	X	X	X	X	X
Jan van Nassauschool	Protestants-christelijk	X	X	X					
Springbok [Pretoriusstraat]	Openbaar	X	X						
De la Reyschool	Openbaar	X	X	X	X	X		X	X
Onze Wereld	Katholiek		X	X	X	X	X	X	X
De Triangel	Katholiek		X	X	X	X	X	X	X
De Zuidwal	Openbaar		X						
Comeniuschool	Protestants-christelijk			X	X	X	X	X	X
Prinsehaghe	Protestants-christelijk			X	X	X	X	X	X
Startpunt [2]	Openbaar			X	X	X	X	X	X
De Voorsprong [van Damstraat]				X	X	X	X	X	X
De Voorsprong [Ruysdaelstraat]	Openbaar			X	X	X	X	X	X
't Palet	Katholiek			X	X				
Van Ostadeschool	Openbaar				X	X	X	X	X
Haagsche Schoolvereniging	Algemeen bijzonder				X				
Cosmicus	Algemeen bijzonder								X
Het Spectrum	Openbaar								X
Totaal Centrum		10	13	16	17	15	14	14	16

Escamp										
P.C.Hoofdschool	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ds. D.J. Karresschool	Protestants-christelijk	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Leyenburg	Protestants-christelijk	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rosa Basisschool Kootwijkstraat]	Katholiek	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rosa Basisschool [Nijkerklaan]										
De Fontein	Katholiek	X	X	X	X					
De Gantel	Protestants-christelijk	X	X	X	X					
Maria Montessorischool	Openbaar	X	X							
Nutsschool Morgenstond	Algemeen bijzonder	X	X	X	X		X	X	X	
Petrus Dondersschool	Katholiek	X	X	X	X	X		X	X	
De Ark	Protestants-christelijk	X	X		X					
De Kleine Wereld [Van Ruysbroekstr.]	Openbaar		X	X	X	X	X	X	X	X
Erasmus	Openbaar		X	X	X	X	X	X	X	X
Helen Parkhurst [Baambruggestraat]	Openbaar		X	X	X	X	X	X	X	X
Helen Parkhurst [Den Helderstraat]										
De Jonge Wereld	Katholiek		X	X	X	X	X	X	X	X
P.Oosterleeschool	Protestants-christelijk		X	X	X	X	X	X	X	X
Woonstede	Algemeen bijzonder		X	X	X	X	X	X	X	X
De Zuidwester	Katholiek		X	X	X	X	X	X	X	X
Prof. Mr. A. Anemaschool	Protestants-christelijk			X	X	X	X	X	X	X
De Wissel	Openbaar			X	X	X	X	X	X	X
De Vijver	Openbaar			X	X	X				
Tamar	Evangelisch					X				
Ds.D.A. van den Boschschool	Protestants-Christelijk						X	X	X	
Totaal Escamp		10	17	18	19	16	15	16	16	

Haagse Hout										
Benoordenhout	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Liduina Basisschool	Katholiek	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Oranje Nassauschool	Protestants-christelijk	X	X	X	X	X	X	X	X	X
De Vuurvlinder	Katholiek	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Nutsschool Bezuidenhout	Algemeen bijzonder	X	X	X	X			X	X	
Waalse Louise de Colignyschool	Protestants-christelijk	X	X	X	X					
Van Hoogstratenschool	Protestants-christelijk			X	X	X	X	X	X	X
John F. Kennedyschool	Katholiek			X	X	X	X	X		
De Leeuwerikhoeve	Openbaar			X	X	X	X	X	X	X
Het Open Venster	Algemeen bijzonder						X	X		
Paschalis	Katholiek						X	X	X	
Montessorischool Waalsdorp	Algemeen bijzonder							X	X	
Dr. M.M. den Hertog	Protestants-christelijk								X	
Totaal Haagse Hout		6	6	9	9	7	9	11	10	

Laak										
De Baanbreker	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dr. Willem Drees	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Het Zonnelicht [Molenwijk – Rijswijk]	Interconfessioneel onderwijs	X	X	X	X	X	X	X	X	X
De Ontmoeting	Protestants-christelijk	X	X	X	X	X				
Dr. J.A. Gerth van Wijkschool	Protestants-christelijk		X	X	X	X	X	X	X	X
De Kameleon	Openbaar		X	X	X	X	X	X	X	X
Prins Willem Alexanderschool	Openbaar		X	X	X	X	X	X	X	X
De Horizon	Protestants-christelijk			X		X	X	X	X	X
Totaal Laak		4	7	8	7	8	7	7	7	

Leidschenveen/Ypenburg										
Christoffel	Katholiek	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Prinses Catharina-Amaliaschool	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X	X
De Startbaan	Openbaar	X	X							
De Walvis	Katholiek	X	X							
Montessorischool Leidschenveen	Algemeen bijzonder			X	X	X	X	X		
De Notenkraker	Openbaar			X	X	X	X	X	X	X
Samenwerkingsschool Balans	Interconfessioneel			X	X	X	X	X	X	X
De Bras	Katholiek			X	X	X	X	X		
De Zonnestraat	Protestants-christelijk				X	X	X	X	X	X
De Fontein - Ypenburg	Protestants-christelijk					X				X
De Vlieger	Protestants-christelijk					X		X	X	X
Totaal Leidschenveen/Ypenburg		4	4	6	7	9	7	8	7	

Loosduinen										
Ds. W.E. den Hertogschool	Protestants-christelijk	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Nutsschool Nutshage	Algemeen bijzonder	X	X							
De Eshof	Protestants-christelijk		X	X	X	X	X	X	X	X
Houtwijk	Openbaar		X	X	X	X	X	X	X	X
Koos Meindertsschool	Katholiek			X	X	X	X	X	X	X
Het Lichtbaken	Katholiek			X	X					
De Kleine Keizer [Alphons Diepenbrockhof]	Openbaar				X	X	X	X	X	X
De Kleine Keizer [Loosduinse Uitleg]										
Montessorischool Houtwijk	Algemeen bijzonder								X	X
Bohemen Kijkduin	Openbaar								X	X
Totaal Loosduinen		2	4	5	6	5	5	7	7	

Scheveningen										
De Tweemaster	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Het volle Leven [2e Messstraat]	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Het volle Leven [Rijslag]										
Willem de Zwijgerschool	Protestants-christelijk	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Nutsschool Zorgvliet	Algemeen bijzonder	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Oranjeschool	Protestants-christelijk	X	X		X	X				
Annie M.G.Schmidtschool [J. De Graefflaan]	Openbaar		X	X	X	X	X	X	X	X
Annie M.G.Schmidtschool [Van Hoornbeekstraat]										
Da Costaschool [Hollanderstraat]	Protestants-christelijk		X	X	X	X	X	X	X	X
Statenkwartier	Interconfessioneel onderwijs			X	X	X	X	X	X	X
Nutsschool M. M. Boldingh	Algemeen bijzonder				X					
Duinoordschool	Protestants-christelijk				X					
De Meerpaal	Protestants-christelijk					X	X	X	X	X
Eben-Haëzer	Reformatorisch onderw.									X
Totaal Scheveningen		5	7	7	10	9	8	8	8	9

Segbroek										
De Parkiet	Katholiek	X	X	X	X	X	X	X	X	X
De Zonnebloem	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Bavinckschool	Protestants-christelijk	X	X	X	X	X	X	X	X	X
De Klimop [Cartesiusstraat]	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X	X	X
De Klimop [Reaumurstraat]										
De Heilige Hartschool	Katholiek		X							
Montessorischool Valkenbos	Algemeen bijzonder			X	X	X	X	X	X	X
De Drie Linden	Katholiek				X	X	X	X	X	X
Nutsschool Laan van Poot	Algemeen bijzonder				X					
O.G. Heldringschool	Protestants-christelijk					X	X	X	X	X
Eerste Nederlandse Montessorischool	Algemeen bijzonder						X	X	X	X
Totaal Segbroek		4	5	5	7	7	8	8	8	8

Speciaal onderwijs										
Cor Emousschool	Openbaar	X	X	X	X	X	X	X		
Merlijn	Katholiek	X	X							
PI-school / MKD het Kompas		X	X							
Eerste Nederlandse Buitenschool	Openbaar			X	X	X	X	X	X	X
De Opperd	Interconfessioneel				X	X				
Bernardusschool	Katholiek							X	X	
Pastoor van Arsschool	Katholiek							X		
Ivivo [Inst. voor Individueel Onderwijs]	Algemeen bijzonder									X
Inspecteur W.P. Blokpoel	Openbaar									X
Totaal speciaal basisonderwijs		3	3	2	3	3	2	4	4	4

Totaal		48	66	76	85	79	75	83	84	
---------------	--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	--

3.4 Busvervoer en roostersysteem

Het busvervoer wordt verzorgd door busmaatschappij BAB-VIOS Touringcars te Wateringen. Museumplan VOF maakt, in overleg met het Projectenbureau Haagse Musea, een zo optimaal mogelijk rooster.

Door zoveel mogelijk de bussen voor drie lessen (9.00 uur, 10.30 uur en 13.15 uur) per dag in te plannen, is het ook dit jaar gelukt de kosten van het vervoer van de leerlingen zo laag mogelijk te houden. Ook worden er bij voorkeur geen lessen gepland na april omdat de bustarieven vanaf mei tot en met juli een hoger seizoentarieff kennen.

3.5 Twee menu's

Het Cultuurmenu biedt de scholen jaarlijks twee menu's aan. In ieder menu is voor iedere schoolgroep een andere erfgoedinstelling terug te vinden, die aan deze groep les geeft. Iedere les heeft een eigen lesdoel en sluit aan bij diverse schoolvakken met bijbehorende kerndoelen. De menu's zijn evenwichtig samengesteld. De scholen kunnen bij inschrijving hun voorkeur aangeven voor Cultuurmenu 1 of Cultuurmenu 2. Als menu 1 volgeboekt is gaat de boeking over naar menu 2 waardoor er een 50% verdeling van de lessen bij de erfgoedinstellingen gewaarborgd wordt.

Bij het samenstellen van de menu's is gelet op:

- wensen van de scholen, zoals het bij elkaar houden van groep 1 en 2;
- het niveau per groep en aansluiting op de verschillende lesdoelen;
- de leerlijn 'kennismaken met cultureel erfgoed';
- een evenwichtige verdeling over de twee menu's (alle soorten erfgoedinstellingen komen zoveel mogelijk in beide menu's voor);
- busclusters die gevormd moeten worden in verband met de bustarieven.

Het Cultuurmenu is de afgelopen jaren gegroeid naar 19 deelnemende instellingen. Het voornemen was om het aantal deelnemende instellingen zo uit te breiden dat er in het schooljaar 2013-2014 een derde menu gevormd zou kunnen gaan worden. Door de bezuinigingen van de Gemeente Den Haag en het feit dat het Cultuurmenu niet opgenomen wordt in het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur vindt deze uitbreiding op dit moment niet plaats. Januari 2015 wordt gestart met een onderzoek of het Cultuurmenu uitgebreid kan worden naar de brugklassen van het Voortgezet Onderwijs. De kosten hiervan worden gesponsord door de BAB VIOS Touringcars. In juni 2014 is een stagiaire in het Museon hier al mee gestart.

3.6 Montessorischolen

In 2009 zijn met de Montessorischolen Valkenbos en Leidschenveen afspraken gemaakt over een pilot voor deelname aan het Cultuurmenu. Deze pilot duurde drie schooljaren en is gestart in het schooljaar 2009-2010. Omdat de groepsindeling van de Montessorischolen niet goed aansluit op de groepsindeling van het Cultuurmenu, is alleen voor deze twee scholen een menu met een andere groepsindeling samengesteld. De twee scholen deden in totaal drie jaar mee, waardoor de school toch een heel menu heeft gevolgd, maar dan verspreid over meerdere jaren.

Besloten is om deze Montessorischolen tegemoet te komen in hun wens lessen aan te bieden voor groep 1-2, groep 3-4-5, groep 6-7-8. Voor het schooljaar 2014-2015 is aan alle Montessorischolen in Den Haag een speciaal aangepast menu aangeboden.

3.7 Public Relations

In mei 2014 werden de brochure en affiche van het Cultuurmenu voor het schooljaar 2014-2015 naar alle Haagse basisscholen (in totaal 156) en de deelnemende erfgoedinstellingen gestuurd. In de brochure is het lesaanbod opgenomen.

De website www.cultuurmenu.nl is in 2014 aangepast aan het programma van het schooljaar. Om te kunnen meedoen aan het Cultuurmenu kunnen scholen zich binnen een aangegeven periode digitaal inschrijven op de website www.cultuurmenu.nl.

Om meer bekendheid te geven in Den Haag aan het Cultuurmenu is in 2013 een 'Cultuurmenubus' ingezet. BAB VIOS Touringcars heeft hiervoor een bus ter beschikking gesteld waarop door middel van logo's de sponsors van het Cultuurmenu worden vermeld. Iedere dag dat er bussen rijden voor het Cultuurmenu wordt deze bus ingezet.

3.8 Twee nieuwe menu's en de doorgaande leerlijn 'Kennismaken met cultureel erfgoed'

Aan het Cultuurmenu 2014-2015 doen 19 Haagse erfgoedinstellingen mee. Dit schooljaar zijn er twee nieuwe menu's. Alle cultuurmenulessen zijn vernieuwd of aangepast. Centraal in iedere cultuurmenules staat de eigen collectie en het verhaal dat iedere deelnemende erfgoedinstelling hierbij wil vertellen, iedere les heeft een eigen lesdoel. Het Cultuurmenu heeft de doorgaande leerlijn 'Kennismaken met cultureel erfgoed' opgenomen.

Binnen de opgezette leerlijn maken de leerlingen niet alleen kennis met een grote diversiteit aan cultureel erfgoed maar ook met diverse Haagse erfgoedinstellingen. Alle lessen zijn speciaal ontwikkeld voor het Cultuurmenu en worden niet buiten het Cultuurmenu om gegeven. De leerlijn is in samenwerking met alle deelnemende erfgoedinstellingen en een aantal scholen ontwikkeld. In de klankbordbijeenkomst met de scholen is tevens geïnventariseerd wat men van de opzet van de doorgaande leerlijn vindt.

De twee menu's

Menu 1

Groep	Instelling	Titel les	Vakken en kerndoelen
1-2	Mauritshuis	Maurits Muis	Nederlands → 1 t/m 3, 12; Oriëntatie op jezelf en de wereld → 44; Kunstzinnige oriëntatie → 54 t/m 56.
1-2	Museum voor Communicatie	Fup en Lusje in Het Rijk van Heen en Weer	Nederlands → Mondeling taalonderwijs → 1,2; Oriëntatie op jezelf en de wereld → Mens en samenleving → 34, 35; Kunstzinnige oriëntatie → 56.
3	Haags Historisch Museum	Help de grote Den-Haag-Man Groennie Gele	Nederlands → 1,2; Oriëntatie op jezelf en de wereld → tijd → 51 t/m 53; Kunstzinnige oriëntatie → 56.
4	Museum Meermann	Ik zou je het liefste in een doosje willen doen	Nederlands → mondeling taalonderwijs → 1, 8; Oriëntatie op jezelf en de wereld → mens en samenleving → 38, tijd → 51; Kunstzinnige oriëntatie → 54, 56.
5	Panorama Mesdag	Ga je mee naar de zee? Op het duin kijk je rondom je heen	Nederlands → mondeling taalonderwijs → 1 t/m 3; Oriëntatie op jezelf en de wereld → tijd → 51; Kunstzinnige oriëntatie → 55, 56.
6	Haags Gemeentearchief	Het depotmysterie	Nederlands → mondeling onderwijs → 1, schriftelijk onderwijs → 4,7; Rekenen/wiskunde → meten en meetkunde → 32; Oriëntatie op jezelf en de wereld → Tijd → 51; Kunstzinnige oriëntatie → 56.
7	Archeologie	Archeologen doen meer dan graven	Nederlands → 3 t/m 5; Oriëntatie op jezelf en de wereld → 51 t/m 53 met zwaartepunt op 51; Kunstzinnige oriëntatie → 56.
7	Monumentenzorg	S.O.S.! Een Langer Voorhout	Nederlands → 1, 4, 9, 12; Oriëntatie op jezelf en de wereld → Aardrijkskunde/ruimte → 47, 48, Geschiedenis/tijd → 51 t/m 53; Kunstzinnige oriëntatie → 56.
8	Escher in Het Paleis	Metamorphose, beweging en verandering: samen zoeken en ontdekken	Nederlands → mondeling taalonderwijs → 1 t/m 3; Oriëntatie op jezelf en de wereld → 44; Kunstzinnige oriëntatie → 55, 56.

Menu 2

Groep	Instelling	Titel les	Vakken en kerndoelen
1-2	Muzee Scheveningen	Schelpjes verzamelen	Nederlands → mondeling taalonderwijs → 1, 12; Oriëntatie op jezelf en de wereld → mens en samenleving → 39, natuur en techniek → 40, 41; Kunstzinnige oriëntatie → 56.
1-2	Kinderboekenmuseum	Kikker vindt een schat	Nederlands → mondeling taalonderwijs → 1, 3, taalbeschouwing → 12; Kunstzinnige oriëntatie → 54, 56.
3	De Mesdag Collectie	Op bezoek bij de schilder Mesdag	Nederlands → mondeling taalonderwijs → 1; Oriëntatie op jezelf en de wereld → mens en samenleving → 37, tijd → 51; Kunstzinnige oriëntatie → 55, 56.
4	Gemeentemuseum Den Haag	Je neus achterna	Nederlands → mondeling taalonderwijs → 1, taalbeschouwing → 12; Oriëntatie op jezelf en de wereld → natuur en techniek → 44; Kunstzinnige oriëntatie → 54 t/m 56.
5	Louwman Museum	De automobiel, wat een uitvinding!	Nederlands → mondeling taalonderwijs → 1, taalbeschouwing → 12; Oriëntatie op jezelf en de wereld → tijd → 52, natuur en techniek → 42, 44, 45; Kunstzinnige oriëntatie → 56.
5	Museon	In de voetsporen van de Romeinen	Nederlands → mondeling taalonderwijs → 1, taalbeschouwing → 12; Oriëntatie op jezelf en de wereld → tijd → 52, natuur en techniek → 42, 44, 45; Kunstzinnige oriëntatie → 56.
6	Museum Beelden aan Zee	De ruimte door met beeldhouwkunst	Nederlands → 1 t/m 3; Oriëntatie op jezelf en de wereld → 37, 44; Kunstzinnige oriëntatie → 54 t/m 56.
7	Nationaal Archief	Schatgraven in het Nationaal Archief	Nederlands → 1 t/m 3; Oriëntatie op jezelf en de wereld → 50 t/m 52; Kunstzinnige oriëntatie → 54 t/m 56.
8	Humanity House	Alles over (on)menselijkheid	Nederlands → 1 t/m 3; Oriëntatie op jezelf en de wereld → mens en samenleving → 34, 37, 38, ruimte → 47, tijd → 53; Kunstzinnige oriëntatie → 54 t/m 56.
8	Museum de Gevangenpoort	Vel je oordeel	Nederlands → 1 t/m 3; Oriëntatie op jezelf en de wereld → mens en samenleving → 36, 37, tijd → 51; Kunstzinnige oriëntatie → 56.

Cultuurmenu doorgaande leerlijn: 'Kennismaken met cultureel erfgoed'

Kunstzinnige oriëntatie, kerndeel 56:

De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed*

* Van links naar rechts, opbouw in schooljaren. Van boven naar beneden, opbouw per les.

	Groep 1-2	Groep 3-4	Groep 5-6	Groep 7-8
receptie	<p>De leerling kan met aandacht luisteren naar verhalen die horen bij betekenisvolle voorwerpen, gebouwen, gebruiken en gebeurtenissen.</p> <p>De leerling leert dat een erfgoedinstelling een instituut is waar verzamelingen aangelegd worden.</p> <p>De leerling leert wat verzamelen is en leert dat andere kinderen ook verzamelingen hebben.</p> <p>De leerlingervaart en begrijpt dat voorwerpen/objecten een verhaal met zich mee dragen.</p>	<p>als groep 1-2+ De leerling kan met aandacht betekenisvolle voorwerpen en gebouwen waarnemen.</p> <p>als groep 1-2+ De leerling begrijpt en ervaart hoe en waar een erfgoedinstelling zijn verzameling bewaart en behoudt.</p> <p>als groep 1-2+ De leerling leert dat je verzamelingen kunt bewaren, ruilen en ordenen.</p> <p>als groep 1-2+ De leerling kent de relatie tussen vorm en functie van sommige voorwerpen uit het verleden.</p>	<p>als groep 3-4</p> <p>als groep 3-4+ De leerling begrijpt dat een erfgoedinstelling zijn verzameling beheert, en documenteert.</p> <p>als groep 3-4+ De leerling leert over de eigenschappen van materialen en materiaalbewerking.</p> <p>als groep 3-4+ De leerling leert dat het van belang is om erfgoedbronnen als belangrijke informatiedragers (verhalen) te behouden.</p>	<p>als groep 5-6</p> <p>als groep 5-6+ De leerling leert dat een erfgoedinstelling erfgoed op allerlei manieren kan presenteren aan het publiek.</p> <p>als groep 5-6+ De leerling leert hoe erfgoedinstellingen aan hun objecten/collecties komen en hoe een collectie inhoudelijk tot stand komt.</p> <p>als groep 5-6+ De leerling ervaart het belang van het behoud van erfgoed voor het verkrijgen van kennis en kennis-toepassing en leert dat in een erfgoedinstelling verschillende specialisten werken met kennis over de verzameling.</p>
productie	<p>De leerling kan verhalen rond kunst- en/of (natuur) historische en voorwerpen koppelen aan zijn eigen betlevingswereld.</p> <p>De leerling vertelt over zijn eigen verzameling en hoe of waar hij deze bewaart.</p> <p>De leerling kan zijn ervaringen verwerken in een werkstuk (b.v. een tekening, een verhaal, vertellen etc.)</p>	<p>als groep 1-2+ De leerling kan zich creatief uiten naar aanleiding van voorwerpen en gebouwen.</p> <p>als groep 1-2+ De leerling kan zich voorstellen waarom het belangrijk is om voorwerpen te bewaren.</p>	<p>als groep 3-4+ De leerling leert goed naar erfgoed te kijken en dit te verwerken in een opdracht (tekenen, vragen beantwoorden, verhaal schrijven).</p> <p>als groep 3-4+ De leerling denkt na over de eigenschappen van materialen van erfgoed en kan ze met waarde en respect behandelen.</p> <p>als in 3-4</p>	<p>als groep 5-6+ De leerling leert zijn/haar verbeelding te gebruiken bij voorwerpen, documenten, gebouwen en personen.</p> <p>als groep 5-6+ De leerling begrijpt dat (en hoe) een erfgoedinstelling voorwerpen verzamelt, ordent, bewaart en presenteert.</p> <p>als in 4-5</p>
reflectie	<p>De leerling bekijkt/besprekt op eenvoudige wijze een aantal (erfgoed) objecten. Wat is het, waarvoor wordt het gebruikt, wat kun je ermee.</p> <p>De leerling leert dat er verschillende soorten erfgoedinstellingen zijn die ieder een eigen verzameling hebben.</p>	<p>als in 1-2+ De leerling ervaart wat de inhoudelijke waarde van objecten is voor hem persoonlijk als in algemene zin.</p> <p>als in groep 1-2+ De leerling ontdekt dat erfgoed bestaat uit uiteenlopende soorten collecties en soorten objecten.</p>	<p>als in 3-4+ De leerling is in staat om verschillende objecten te vergelijken op basis van vorm, functie en (inhoud) materiaaleigenschappen.</p> <p>als in groep 3-4+ De leerling leert/ervaart dat erfgoed kwetsbaar is en daardoor onderhoud en beheer nodig heeft. De leerling kan erfgoed op een geordende manier analyseren en bekijken en daardoor beter begrijpen en doorgronden.</p>	<p>als in 4-5+ De leerling kan naar aanleiding van de objecten/collectie verbanden leggen tussen vorm en tijd. De leerling leert het erfgoed (de objecten en/of de collectie) in verbinding te brengen met de eigen actualiteit.</p> <p>als in groep 5-6+ De leerling leert onderzoek te doen naar een object of een serie objecten uit de collectie.</p>

3.9 Financiering

De Gemeente Den Haag, Dienst OCW heeft het Cultuurmenu in het verleden ondersteund met subsidies. Helaas heeft de Gemeente Den Haag in verband met de bezuinigingen in de cultuursector geen structurele subsidie meer beschikbaar gesteld. Voor de periode 2013-2016 heeft de Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea een aanvraag ingediend om opgenomen te worden in het Kunstenplan. De commissie Hirsch Ballin heeft het Cultuurmenu een goede beoordeling gegeven maar was van mening dat het Cultuurmenu gedeeltelijk opgenomen zou kunnen worden bij het nieuw op te richten centrum 'CultuurSchakel' en dus niet opgenomen zou worden in het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2013-2016.

Voor het schooljaar 2013-2014 is in totaal € 28.000,00 toegekend. Ook voor het schooljaar 2014-2015 is € 28.000 toegekend.

Gesprekken met de Gemeente Den Haag zijn gaande in verband met het schooljaar 2015-2016 en verder. Het is voor de stichting van cruciaal belang dat de Gemeente Den Haag het project financieel blijft ondersteunen, niet alleen vanwege de financiële middelen, maar ook de 'morele steun' is belangrijk. Hierdoor zullen fondsen en sponsors eerder geneigd zijn het Cultuurmenu mede te ondersteunen. In het kalenderjaar 2015 bereid de Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea een nieuw meerjarenbeleidsplan voor teneinde deze keer wel opgenomen te worden in het Kunstenplan van de Gemeente Den Haag.

Het Cultuurmenu is de afgelopen beleidsperiode financieel overeind gebleven door intensief te zoeken naar ondersteuning van fondsen en sponsors.

Voor het kalenderjaar 2014 is het Cultuurmenu financieel gesteund door:

- Fonds 1818
- Gemeente Den Haag
- M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting
- Stichting Boschuyzen
- Stichting Hendrik Muller Fonds
- Stichting Levi Lassen
- Stichting Madurodam Steunfonds
- Stichting Zabawas
- Turing Foundation
- VSB Fonds
- Rabobank Stimuleringsfonds
- Stichting Escher Museumwinkel
- Stichting Weeshuis der Doopsgezinden
- Shell Nederland

Het financieel overzicht over 2014 is voorzien van een bestuursverklaring.

4 Evaluatieonderzoek schooljaar 2013-2014

4.1 Organisatie onderzoek

De Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea en de deelnemende erfgoedinstellingen hebben afgesproken dat jaarlijks een onderzoek zal worden uitgevoerd naar de resultaten en de effecten van het Cultuurmenu, met als doel de kwaliteit van het aanbod en de vraag te bewaken en zo nodig te verbeteren. In de Werkgroep Educatie is vastgesteld dat dit onderzoek zich in ieder geval moet richten op:

- inhoud en doorlopende leerlijn;
- inschrijvingen/deelnemercijfers in relatie tot de gestelde streefcijfers;
- spreiding van deelname aan het Cultuurmenu naar wijken en schooltypes;
- veranderingen met betrekking tot het totaal aantal museumbezoeken door scholen/schoolgroepen als gevolg van het Cultuurmenu;
- het organisatorisch functioneren van het Cultuurmenu en de tevredenheid van scholen daarover.

Op de website www.cultuurmenu.nl staan twee evaluatieformulieren, één voor de directie/cultuurcoördinator van de school en één voor de leerkracht. Als een leerkracht een evaluatieformulier heeft ingevuld, gaat hiervan een kopie naar de desbetreffende erfgoedinstelling en naar het Projectenbureau Haagse Musea, waardoor directe terugkoppeling plaatsvindt. Het evaluatieformulier ingevuld door de directie/cultuurcoördinator gaat naar het Projectenbureau Haagse Musea.

Het evaluatieonderzoek voor 2013-2014 is uitgevoerd door Laura Wielders, museumedicatie specialist. Het evaluatierapport is digitaal op te vragen bij het Projectenbureau, secretariaat@projectenbureauhm.

4.2 Aandachtspunten uit het evaluatierapport 2013-2014 voor de toekomst

Het schooljaar 2014-2015 zijn er door alle erfgoedinstellingen en musea nieuwe lessen ontwikkeld voor het Cultuurmenu. Deze lessen zijn afgestemd op het schoolcurriculum en er is gekozen voor een lesinhoud die zoveel mogelijk aansluit bij de leeftijd en de leerstof die op school gegeven wordt. Bij het samenstellen van de lessen worden klankbordgroepen betrokken, bestaande uit leerkrachten van basisscholen en interne cultuurcoördinatoren. De lessen sluiten aan op verschillende vakken en hebben als leidraad de kerndoelen van deze vakken: Nederlands, oriëntatie op jezelf en de wereld, kunstzinnige oriëntatie, rekenen en wiskunde. In alle cultuurmenulesen wordt bij het ontwikkelen een extra accent gelegd op het vak Nederlands.

Voor alle deelnemende schoolgroepen is er een affiche voor in de klas. Deze grote kleurplaat wordt na de museumles meegegeven aan de leerkracht en dient op school als verwerking van het museumbezoek. Leerlingen kunnen hierop hun ervaringen delen.

De al bestaande doorgaande leerlijn van het Cultuurmenu 'Kennismaken met cultureel erfgoed' wordt verbeterd en de didactische aanpak geactualiseerd. Dit alles gebeurt in samenwerking met directeuren en leerkrachten van Haagse basisscholen. In de leerlijn worden de nieuwe visies voor cultuureducatie van rijks- en gemeentelijke overheid betrokken.

Panorama Misdag

4.3 Evaluatiemethode

De digitale vorm van evalueren wordt ook in 2014-2015 en verder gecontinueerd. Alle vragen in de enquêteformulieren voor de leerkrachten en de directeuren/interne cultuurcoördinatoren zijn geactualiseerd. Een projectgroep bestaande uit museummedicatoren heeft zich hiermee bezig gehouden. Zo zijn er vragen toegevoegd over de doelstellingen van het lesmateriaal en de museumles, over het nieuwe lesmateriaal en over de doelen van de leerlijn 'Kennismaken met cultureel erfgoed'.

4.4 Busvervoer

Het Projectenbureau Haagse Musea heeft regelmatig contact met de busmaatschappij en Museumplan (roostermakers voor de scholen, de busmaatschappij, musea en erfgoedinstellingen). Het is belangrijk om het busvervoer zo goed mogelijk te laten verlopen. Het schooljaar 2013-2014 is gebleken dat de scholen tevreden zijn over het busvervoer. De communicatie tussen de scholen, Museumplan, BAB-VIOS (busmaatschappij) en de instellingen over het aantal te vervoeren leerlingen en de logistiek verloopt goed.

Aanpassingen voor 2014-2015: af en toe waren er te weinig zitplaatsen en door opbrekingen in de stad wordt er soms langer over een rit gedaan. Aan de verkeerssituatie valt niets te veranderen, wel is afgesproken met de busmaatschappij en de roostermakers dat er vanaf het schooljaar 2014-2015 rekening gehouden moet worden met het maximale aantal begeleiders dat met een museumles mee kan gaan. Met de scholen wordt in een brief nogmaals gecommuniceerd echt op tijd wijzigingen in de groepsgrootte aan de roostermakers door te geven.

4.5 Digitaal aanbieden lesmateriaal

Het Projectenbureau Haagse Musea heeft regelmatig contact met de busmaatschappij en Museumplan. Het is belangrijk het busvervoer zo goed mogelijk te laten verlopen. Het lesmateriaal wordt digitaal aangeboden via de website van het Cultuurmenu. De directeuren/cultuurcoördinatoren ontvangen aan het begin van ieder nieuw schooljaar bericht (zowel digitaal als per post) waar het lesmateriaal te downloaden is. Daarbij het verzoek alle leerkrachten hierover te informeren. Dit blijft altijd een punt van aandacht en daarom is dit jaar besloten om een 'prikbordblad' mee te sturen. Dit is een informatieblad opgezet door het Projectenbureau Haagse Musea voor in de lerarenkamer op de scholen. Hierop staat alle informatie over het Cultuurmenu en geeft op deze manier inzicht aan alle leerkrachten op de desbetreffende school over het Cultuurmenu.

4.6 Over de inhoud van de cultuurmenulesen

Uit de enquêteformulieren blijkt dat de leerkrachten:

- De lesstof goed vinden aansluiten bij de te behandelen lesstof op school: 70,5%
- De lesstof goed vinden aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen: 86,8%
- De gekozen werkvorm van de museumles goed vinden: 89,3%
- Het niveau van de museumles goed vinden: 86,5%
- De museumlessen afwisselend genoeg vinden: 91,1%
- Vinden dat de leerlingen enthousiast meedoen met de museumles: 97,9%
- Aangeven dat de leerlingen de museumlessen goed begrijpen: 92,1%

5 Toekomst Cultuurmenu

5.1 Doelstellingen Cultuurmenu

De erfgoedinstellingen die meedoen aan het Cultuurmenu willen bereiken dat leerlingen:

- de verscheidenheid en rijkdom van het cultureel erfgoed binnen hun eigen stad en leefomgeving waarnemen/beleven;
- door het volgen van de cultuurmenulesen geïnspireerd raken en enthousiast worden, zodat ze zich op cultureel gebied verder kunnen ontwikkelen;
- ontdekken dat erfgoedinstellingen centra zijn van kennis en informatie, waar ze niet alleen gebruik van kunnen maken, maar waar ze ook de boeiende, leuke en plezierige kanten van kunst en cultuur kunnen ontdekken en beleven;
- op bijzondere locaties komen waar ze merken dat zowel de verhalen en feiten van een collectie met die plek verbonden zijn, maar ook met hun eigen kennis en ervaringen;
- in aanraking komen met de (eigen) collectie van de erfgoedinstellingen en ze een kans krijgen zich te oriënteren op de locatie waar deze collectie zich bevindt;
- vaker in schoolverband naar een erfgoedinstelling gaan en ze hiermee een kans krijgen die ze van huis uit niet altijd wordt aangeboden;
- Erfgoedinstellingen en scholen samenwerken, zodat het inhoudelijk programma van het Cultuurmenu aansluit op het schoolcurriculum/bij de vakken die op school behandeld worden.

Binnen de twee Cultuurmenu's wordt in iedere les het vak Kunstzinnige oriëntatie met in ieder geval het bijbehorende kerndoel 56 opgenomen. Per groep zijn kernbegrippen en tussendoelen geformuleerd om dit einddoel te halen. Deze kernbegrippen en tussendoelen worden opgenomen in de cultuurmenulesen en ook in het verwerkende en voorbereidende lesmateriaal.

5.2 De twee menu's, nieuwe cultuurmenulesen 2014-2015 en verder

In het schooljaar 2014-2015 wordt zoals altijd gewerkt met twee menu's, maar er vindt binnen de menu's een verschuiving plaats omdat de meeste deelnemende erfgoedinstellingen een nieuwe les voor een andere groep zullen gaan maken. De volgende twee schooljaren wordt in ieder geval met deze menusamenstelling verder gewerkt (vaker wisselen houdt o.a. in dat leerlingen in een volgend schooljaar naar dezelfde erfgoedinstelling kunnen gaan en de erfgoedinstellingen investeren veel in het ontwikkelen van een cultuurmenules).

5.3 Verdieping van doorgaande leerlijn 'Kennismaken met cultureel erfgoed'

Vanaf de eerste start van het Cultuurmenu tien jaar geleden, is de doorgaande leerlijn opgenomen 'Kennismaken met cultureel erfgoed'. Deze doorgaande leerlijn wordt de komende jaren in samenspraak met de deelnemende scholen verbeterd en verder uitgebreid.

Voor 2014 en volgende jaren is een richtlijn samengesteld door het Projectenbureau Haagse Musea en leden van de Werkgroep Educatie voor de verdere ontwikkeling/opzet van deze leerlijn. Met ingang van het schooljaar 2014-2015 worden binnen de twee menu's die aan de scholen worden aangeboden nieuwe cultuurmenulesen gemaakt en bij het maken van de lessen worden de aanpassingen voor de doorgaande leerlijn opgevolgd.

5.4 De gelaagdheid in de cultuurmenulesen nog even op een rij

Iedere cultuurmenules is samengesteld met:

- de input die de scholen hebben gegeven naar aanleiding van de evaluaties, klankbordvergadering en apart belegde bijeenkomsten;
- de missie van iedere deelnemende erfgoedinstelling en het verhaal (in relatie tot de collectie) dat centraal staat in de cultuurmenules;
- aansluiting bij diverse schoolvakken en kerndoelen;
- het gezamenlijk Cultuurmenu-einddoel de doorgaande leerlijn 'Kennismaken met cultureel erfgoed' dat als volgt is geformuleerd: 'Met het Cultuurmenu willen we bereiken dat kerndoel 56 van het vak Kunstzinnige oriëntatie wordt behaald'. Omschrijving kerndoel 56: de leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

De opzet van de leerlijn wordt tijdens het lopende schooljaar 2014-2015 geëvalueerd door de scholen, zij kunnen het digitale evaluatieformulier op de website invullen. Tevens onderzoeken de educatiemedewerkers die betrokken zijn bij de cultuurmenulesen (de Werkgroep Educatie) ook of de leerlijn voldoet. Dit doen ze door bij elkaar lessen te volgen en een format in te vullen. De projectleider Sandra Bal en Geerteke van der Kallen (werkgroep lid en medewerker van diverse musea) volgen alle lessen van een heel menu. In het overleg van de Werkgroep Educatie wordt vervolgens het verloop van de leerlijn geëvalueerd en zo nodig bijgesteld voor het daarop volgende schooljaar.

Door het volgen van een heel menu verwerven de leerlingen gedurende hun basisschoolperiode kennis over de diversiteit aan erfgoedsoorten en cultureel erfgoed.

5.5 Vakken en bijbehorende kerndoelen waar cultuurmenulesen op aansluiten

Naast Kunstzinnige oriëntatie ligt er ook een accent op het vak Nederlands met keuze uit bijbehorende kerndoelen (1 t/m 12). Andere vakken worden optioneel opgenomen in de cultuurmenulesen omdat binnen het Cultuurmenu een grote diversiteit vertegenwoordigd is van soorten erfgoedinstellingen: Kunst-historisch, natuurhistorisch, media en cultuur, historisch, wereldoriëntatie etc. Vaak zijn kerndoelen 54 en 55 van kunstzinnige oriëntatie van toepassing maar ook andere vakken met bijbehorende kerndoelen zijn van toepassing, zoals oriëntatie op jezelf en de wereld' met bijbehorende kerndoelen 34 t/m 39 (mens en samenleving, natuur en techniek, ruimte en tijd). Verder staat het iedere erfgoedinstelling vrij bij het maken/geven van de cultuurmenules om andere vakken te integreren, b.v. bewegingsonderwijs, rekenen of wiskunde met bijbehorende kerndoelen.

5.6 Montessorischolen

In het schooljaar 2013-2014 namen zes Montessorischolen deel aan het speciale menu. Vanaf het schooljaar 2014-2015 blijft er voor de Montessorischolen wel een speciaal aanbod staan, maar de lessen voor de Montessorischolen worden binnen het reguliere systeem van het Cultuurmenu aangeboden. Alle erfgoedinstellingen zijn inmiddels in staat voor de samengestelde groepen (onder-, midden- en bovenbouw) lessen aan te bieden. Voor de Montessorischolen houdt dit in dat er steeds per school drie erfgoedinstellingen de lessen aanbieden binnen het bestaande menu, volgens dit systeem is een betere verdeling van de lessen onder de erfgoedinstellingen mogelijk.

5.7 Uitbreiding naar voortgezet onderwijs

In 2015 wordt onderzocht of het mogelijk is om de onderbouw van het voortgezet onderwijs op te nemen in het Cultuurmenu.

5.8 CultuurSchakel en Cultuurmenu

CultuurSchakel is het onafhankelijke kenniscentrum en de culturele bemiddelingsorganisatie voor cultuuronderwijs en amateurkunst in Den Haag en houdt zich onder andere bezig met het opzetten van leerlijnen in Den Haag (o.a. leerlijnen erfgoed, muziek, theater, literatuur, media, dans, beeldend). Dit wordt gefinancierd door het Fonds voor Cultuurparticipatie en de Gemeente Den Haag. CultuurSchakel heeft de Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea gevraagd te onderzoeken of het mogelijk is om het Cultuurmenu (of een Cultuurmenu extra) te laten aansluiten op de leerlijn erfgoed (en eventueel in tweede instantie op de leerlijnen media en beeldend). Sandra Bal is in januari 2015 gestart met dit onderzoek. De Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea gaat er van uit dat het Cultuurmenu in de huidige vorm, zowel inhoudelijk als qua formule in ieder geval blijft bestaan.

Colofon

Uitgave van

Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea

Stadhouderslaan 37

2517 HV Den Haag

Postbus 30313

2500 GH Den Haag

T. 070 338 14 58

Tekst: Sandra Bal, hoofd Projectenbureau Haagse Musea

Redactie: Bestuur Stichting Gezamenlijke Projecten Haagse Musea,

Projectenbureau Haagse Musea

Fotografie: Haagse Musea/archieven

Ontwerp: Eindeloos, Vivienne van Leeuwen

Oplage: 150

Datum: Mei 2015

Met dank aan:

Cultuur
menu

Escher in Het Paleis
Lange Voorhout 74
2514 EH Den Haag
070-4277729 (Brenda Breeuwsmā)
bbreeuwsmā@escherinhetpaleis.nl
www.escherinhetpaleis.nl

Gemeente Den Haag

Afdeling Monumentenzorg en Welstand
Spui 70
2511 BT Den Haag
070-3534083 (Elise Mutter)
monumentenzorg@denhaag.nl

Dienst Stadsbeheer
Afdeling Archeologie
Prins Hendrikstraat 39
2518 HH Den Haag
070-3536639 (Yvonne van den Berg)
yvonne.vandenberg@denhaag.nl
www.denhaag.nl/archeologie

Haags Gemeentearchief
Spui 70
2511 BT Den Haag
070-3537041 (Sanderijn Schuur)
sanderijn.schuur@denhaag.nl
www.gemeentearchief.denhaag.nl

Gemeentemuseum Den Haag
Stadhouderslaan 41
2517 HV Den Haag
070-3381120 (Marieke van Dijk)
educatie@gemeentemuseum.nl
www.gemeentemuseum.nl

Haags Historisch Museum
Korte Vijverberg 7
2513 AB Den Haag
070-3123065 (Marieke Lustig)
educatie@haagshistorischmuseum.nl
www.haagshistorischmuseum.nl

Humanity House
Prinsegracht 8
2512 GA Den Haag
070-3100053 (Jolijn Fortmann)
educatie@humanityhouse.org
www.humanityhouse.org

Kinderboekenmuseum
Prins Willem-Alexanderhof 5
2595 BE DEN HAAG
070-3339631 (Jessica Brul)
info@kinderboekenmuseum.nl
www.kinderboekenmuseum.nl

Louwman Museum
Leidsestraatweg 57
2594 BB Den Haag
070-3047372 (Debby van Rijswijk)
d.vanrijswijk@louwmanmuseum.nl
www.louwmanmuseum.nl

Mauritshuis
Plein 29
2511 CS Den Haag
070-3023436 (Jacqueline de Wit)
educatie@mauritshuis.nl
www.mauritshuis.nl

De Mesdag Collectie
Laan van Meerdervoort 7f
2517 AB Den Haag
Tel +31 (0)70 362 14 34
educatie@demesdagcollectie.nl

Museon
Stadhouderslaan 37
2517 HV Den Haag
070-3381463 (Marjolijn Janssen)
educatie@museon.nl
www.museon.nl

Museum voor Communicatie
Zeestraat 80/82
2518 AD Den Haag
070-3307515 (Henny van Haelen,
Inger Kwant)
bezoek@muscom.nl
www.muscom.nl

Museum de Gevangenpoort
Buitenhof 33
2513 AH Den Haag
070-3460861 (Sarah Janssen)
info@gevangenpoort.nl
www.gevangenpoort.nl

Museum Meermanno
Prinsessegracht 30
2514 AP Den Haag
070-3462700 (Winnifred Dijkstra)
dijkstra@meermanno.nl
www.meermanno.nl

Museum Beelden aan Zee
Harteveldstraat 1/boulevard
2586 EL Scheveningen
070-3589076 (Maartje van der Weerd)
educatie@beeldenaanzee.nl
www.beeldenaanzee.nl

Muzee Scheveningen
Neptunusstraat 92
2586 GT Scheveningen
070-3500830 (Patty Dempser)
p.dempser@muzee.nl
www.muzee.nl

Nationaal Archief
Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
06 55267929 (Ellen Loozen)
educatie@nationaalarchief.nl
www.gahetna.nl

Panorama Mesdag
Zeestraat 65
2518 AA Den Haag
070-3106665 (Marjke Beckers)
info@panorama-mesdag.com
www.panorama-mesdag.nl